

FINTECHRAPPORTEN

FEMTE UPPLAGAN

2024

EN BRANSCH UNDER OMSTÄLLNING

Swedish
FinTech
Association.

SAMMANFATTNING

Under året som gått har det makroekonomiska läget fortsatt att påverka fintechbranschen. Det är fortfarande svårt för bolagen att ta in kapital och kärvare tider har lett till att färre bolag avser söka nytt kapital det kommande året. En femtedel av bolagen klarar sig endast upp till ett år utan nytt kapital, medan knappt hälften av bolagen redan är lönsamma. Regelbördan upplevs fortsatt som betungande och bolagen brottas fortfarande med tillgången till den finansiella infrastrukturen, exempelvis har andelen bolag som drabbats av de-risking fördubblats under 2023.

SweFinTechs mål är att den svenska fintechbranschen ska fortsätta att växa. I denna rapport har vi sammanställt SweFinTechs medlemmars uppfattning av utvecklingen i fintechbranschen och lagt fram fem nya policyförslag för att främja fintechbranschen som tar avstamp i föreningens förslag från 2023.

Svenska beslutsfattare bör visa handlingskraft och agera för att skapa rätt förutsättningar för en konkurrenskraftig fintechmarknad.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

01. DEN SVENSKA FINTECHBRANSCHENS UTVECKLING UNDER 2023 **6**

Här är SweFinTechs medlemsbolag 7

Allt svårare för bolagen att få in kapital 8

02. POLICY & REGLERINGAR **14**

Policy och regleringar som kan ge svensk fintech en skjuts framåt 15

Uppföljning av SweFinTechs policyförslag från 2023 16

03. SÅ FRÄMJAS FINTECH- BRANSCHEN FRAMÖVER **24**

Förslag som kan främja branschen under 2024 25

SweFinTechs policyförslag 2024 26

Ett tufft år för fintechbranschen – men det ljusnar vid horisonten 28

04. OM RAPPORTEN **29**

Metod och data 30

Rapportförfattare 31

Källförteckning 32

Swedish FinTech Association.

Swedish FinTech Association (SweFinTech) är en branschförening som samlar 93 bolag från den svenska fintechbranschen för att tillsammans förbättra förutsättningarna för att utvecklas och bli världsledande. Föreningen grundades år 2017 och har sedan dess vuxit till att bli en av de största fintechföreningarna i Europa, med en viktig roll i att skapa en brygga mellan myndigheter, beslutsfattare och näringslivet.

SweFinTechs vision är att vara en relevant röst i samhällsdebatten och bidra till att Sverige blir det land som erbjuder de bästa förutsättningarna för fintechbolag att etableras och utvecklas i.

SYFTET MED RAPPORTEN

Detta är den femte upplagan av SweFinTechs årliga rapport, vars huvudsakliga syfte är att öka kunskapen om den svenska fintechbranschen och bidra till att skapa ännu bättre förutsättningar för dess tillväxt. Likt tidigare år kommer årets rapport att ge en aktuell bild av den svenska fintechbranschen, beskriva hur den utvecklats under 2023 och ta upp de olika utmaningar som svenska fintechbolag står inför.

Rapporten baseras till stor del på den undersökning som gick ut till SweFinTechs medlemsföretag under hösten 2023, och föreslår åtgärder för beslutsfattare och myndigheter, som kan främja den svenska fintechbranschens fortsatta tillväxt.

01.

DEN SVENSKA FINTECH- BRANSCHENS UTVECKLING UNDER 2023

HÄR ÄR SWEFINTECHS MEDLEMSBOLAG

SweFinTech som förening har vuxit under året och gått från 87 medlemsbolag 2022 till 93 bolag 2023. Bland de medlemsbolag vars huvudsakliga verksamhet är inom fintech är bolagen aktiva inom flera olika produktsegment.

30%

Payments and Transfer

Avarda, Brite, Centiglobe, D2I, Finshark, Invenio, Juni, Klarna, Lesslie, Lunar, Open Payments, Payer, Plusius, Powrs, Qliro, Sileon, Splitgrid, Surfboards Payments, Transfer Galaxy, Trust Anchor Group, Trustly, Worldline, Zimpler.

22%

Lending

Anyfin, Bliq, Creddo, Credpoint, DBT, Fairlo, Fedelta, Float, Fortnox, Homevest, Krea, Kreditz, Lendo, Qred, Toborrow.

19%

Software-as-a-Service

Aura Cloud, Enable Banking, Gimi, Infinipi, Nordiska, Nordkap, Näktergal, Provenir, Sharpfin, Swimbird, Tink, Vilja, Visigon, ZWEBB.

11%

Wealth Management

Alpcot, Brocc, Coeo, Hubins, Invoier, Lysa, Opti, Savelend, Zlantar.

7%

Investment and Trading

Centevo, Fondab, SAVR.

4%

Crypto and blockchain

CoinPanel, Safello, Trijo.

4%

RegTech

Pliance, Springflod, Strise.

3%

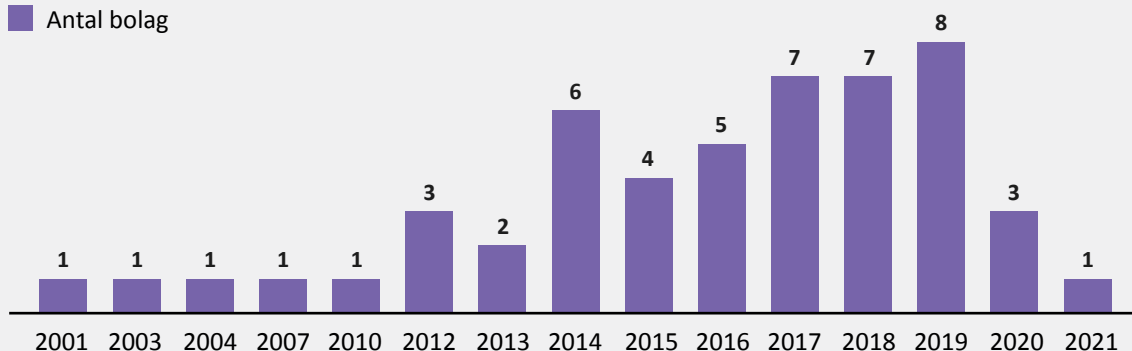
Crowdfunding

FundingPartner, Kameo, Tessin.

Vilket år grundades bolaget?

■ Antal bolag

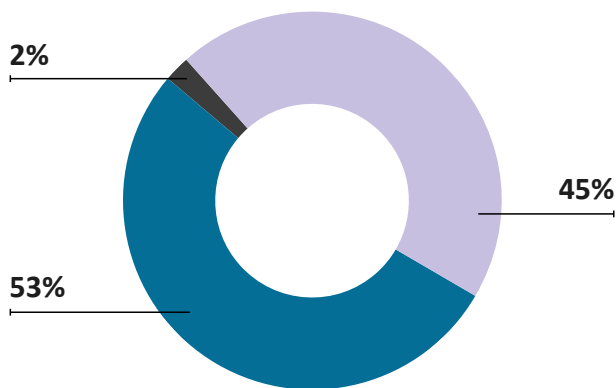
ALLT SVÅRARE FÖR BOLAGEN ATT FÅ IN KAPITAL

I förra årets rapport konstaterades att den makroekonomiska situationen försämrats och att det blivit svårare att få tillgång till kapital. Omvärldsläget har inte förbättrats sedan dess och inflationen har varit fortsatt hög under 2023. I Europa minskade fintechinvesteringarna till 1,3 miljarder dollar (ungefär 13,6 miljarder kronor) under tredje kvartalet 2023, jämfört med 4 miljarder dollar (ungefär 40,4 miljarder kronor) tredje kvartalet 2022.¹ I Norden, likt övriga Europa, har tillgången till kapital också minskat. Antalet investeringar i fintech i Norden har sjunkit med 77 procent under

tredje kvartalet 2023 jämfört med samma period året innan och summan investerat kapital har sjunkit med hela 97 procent.² Trots den betydande nedgången från 2021, är mängden investerat kapital i tech överlag i Europa fortfarande hög sett till de tio senaste åren. Det går dock att urskilja en trend där investerare prioriterat att investera inom områden såsom artificiell intelligens och klimat och energi³ snarare än i fintech, vars andel av det investerade kapitalet har minskat sedan 2021 då fintech toppade listorna.⁴

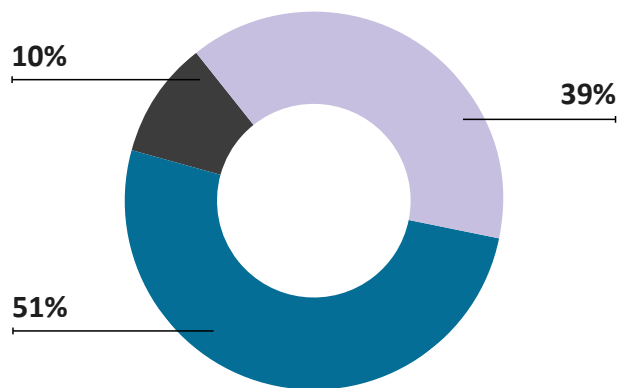
Har nytt kapital tagits in under 2023?

Ja Nej Vet ej

Är ni i behov av att ta in kapital under det närmsta året?

Ja Nej Vet ej

Andel bolag som har tagit in kapital över tid

ÅR 2020

49%

Tog in kapital

ÅR 2021

52%

Tog in kapital

ÅR 2022

47%

Tog in kapital

ÅR 2023

45%

Tog in kapital

1. CB Insights Q3 State of Fintech Report

2. Fintech Global "Nordic Fintech Deal Activity drops to lowest level in past five years during Q3 2023"

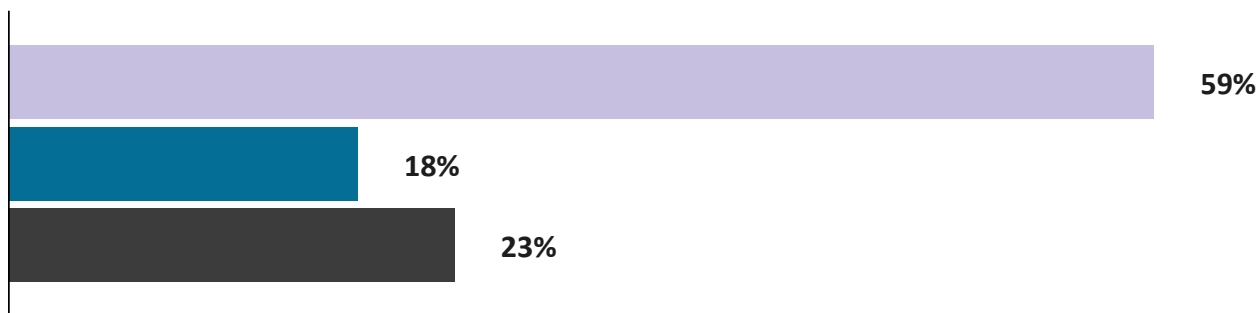
3. AI (11%), Klimat & energi (27%) av den totala andelen investerat kapital (Atomico 2023)

4. Atomico (2023) "State of European Tech 2023"

Bedömer ni att det blivit svårare att få in kapital under 2023?

Ja Nej Vet ej

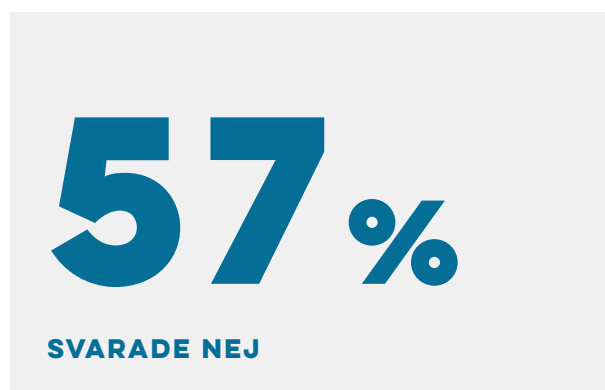
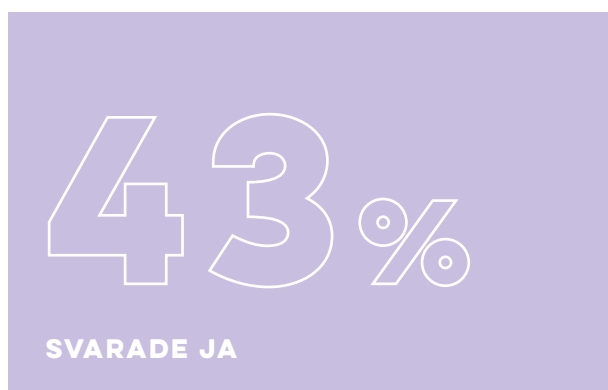

Av de svenska fintechbolagen bedömer 59 procent att det blivit svårare att få in kapital under det senaste året, vilket är en knapp ökning jämfört med 56 procent 2022. Samtidigt har andelen fintechbolag som faktiskt tagit in kapital hållit sig relativt stabil över tid. Under 2023 har 45 procent av bolagen tagit in kapital, vilket går att jämföra med 47 procent 2022 och 52 procent 2021. Vidare har endast sex procent av de tillfrågade bolagen behövt pausa en kapitalanskaffningsrunda, att jämföra med elva procent förra året. Det kan tyda på att bolagen har varit mer försiktiga att söka kapital i rådande läge.

Det finns även andra tecken på att bolagen anpassat sina verksamheter till svårare tider. Till exempel anser 39 procent av bolagen att de behöver införskaffa nytt kapital inom det kommande året, jämfört med 47 procent i förra årets rapport. Det kan vara en indikation på att bolagen förlängt sin *runway* (överlevnadstid utan tillskott av nytt kapital) genom besparingsåtgärder, eller att de ställt om sin verk-

samhet mot lönsamhet istället för tillväxt. 43 procent av bolagen är lönsamma idag och flera parametrar kan påverka bolagens möjlighet att bli lönsamma framöver. Möjligheten att utveckla affären till lönsamhet kan exempelvis bero på tillgången till kapital, som är begränsad i dagsläget. Utöver en hållbar affärsmodell kan även tillgången till relevant kompetens, innovationsanslag från exempelvis myndigheter, konjunkturläge och konsumtionsmönster ha stor påverkan på möjligheten att nå lönsamhet. Av de som fortfarande är i behov av kapital framöver varierar överlevnadstiden. Ett av fem bolag kan endast klara sig i upp till ett år om de inte får kapitaltillskott, och för dessa bolag är marknadsläget mycket besvärligt. Samtidigt uppger en knapp tredjedel av bolagen att de kan klara sig mer än tre år även om de ännu inte är lönsamma.

Är bolaget lönsamt?

REKRYTERINGSTAKTEN MINSKAR KRAFTIGT

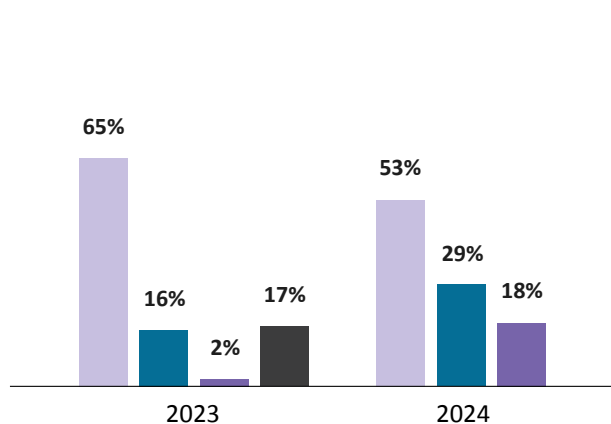
Det makroekonomiska läget fortsätter att påverka kompetensförsörjningen bland bolagen. Drygt hälften av bolagen utökade sin personalstyrka under året, vilket är en minskning från 65 procent i 2023 års rapport. Samtidigt uppger en knapp tredjedel att de behövt minska på personal, vilket är nästan en fördubbling jämfört med förra året. Behovet av att minska utgifterna samt ställa om till lönsamhet har uppgetts vara huvudanledningarna till att personalstyrkan har minskat. Förra året uppskattade fyra av fem bolag att de behövde utöka sin personalstyrka under 2023, men det faktum att endast drygt hälften av bolagen faktiskt anställde ny personal visar på svårigheten att uppskatta behovet av personal i sämre tider. En ökad osäkerhet inför framtiden syns även när det kommer till andelen bolag som behöver

nyanställa det kommande året. 71 procent av bolagen svarade att det behövs, vilket är en minskning med tio procentenheter från föregående år.

Tillgången till kompetens är en utmaning för fintechbranschen då det råder stor konkurrens om teknisk kompetens, vilket är något SweFinTech lyft i tidigare rapporter. Då fler fintechbolag har behövt säga upp personal har SweFinTech undersökt om detta lett till att det blivit lättare för bolagen att hitta relevant kompetens. 45 procent av bolagen anser att det har blivit lättare, 14 procent anser att det blivit svårare och resterande svarade att de inte vet. Det kan dels tolkas som att tillgången till talang har ökat, dels att konkurrensen om den inte är lika hård som tidigare.

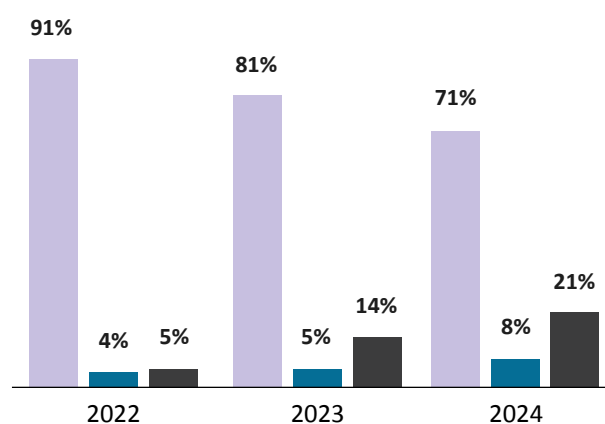
Hur har personalstyrkan förändrats under året?

Utökats Minskats Oförändrat Vet ej

Är ni i behov av att nyanställa under 2024?

Ja Nej Vet ej

ALLT ÄR INTE DOOM AND GLOOM I TECHBRANSCHEN

Samtidigt som fintechinvesteringarna minskar i Sverige finns tecken på att investeringsviljan i techbranschen som helhet håller på att stabiliseras i Europa. Enligt en analys från riskkapitalbolaget Atomico ser europeiska investerare positivt på framtiden och 87 procent anser att investeringsklimatet kommer att förbättras under 2024. Det totala värdet av alla europeiska techbolag, både noterade och onoterade, är åter på 3 000 miljarder dollar och

har återgått till 2021 års nivåer, efter att värderingen föll med 400 miljarder dollar under 2022. Europa ligger oftast efter USA när det gäller investeringar i tech och framgångsrika techbolag, men enligt Atomico har antalet techgrundare i Europa varit större än i USA inte bara 2023 utan varje år de senaste fem åren.⁵ Det bådär gott för att framtidens framgångsrika techbolag ska finnas i Europa i större utsträckning.

5. Atomico (2023) State of European Tech 2023

REGERINGENS KRAFTIGT MINSKADE ANSLAG TILL FORSKNING OCH INNOVATION DRABBAR INNOVATIVA STARTUPS

Att tidigt investera i ett innovativt snabbväxande bolag ses ofta som mycket riskfyllt av privata investerare, då innovativa affärsmodeller kan kräva stora resurser och humankapital utan någon försäkran att bolaget blir framgångsrikt. Det innebär att få privata investerare tidigt vågar gå in i processen. Istället kan offentlig finansiering spela en viktig roll genom att tidigt möjliggöra för entreprenören att fortsätta bolagsbygget, för att senare kunna få tillgång till privat kapital.

Sett ur det perspektivet innebär det en utmaning för många innovativa bolag att de statliga anslagen till forskning och innovation, som fördelas genom exempelvis Vinnova och Tillväxtverket, kommer att minska kraftigt under 2024. Minskningen och omprioriteringen av Vinnovas budget innebär enligt myndigheten själv att det kommer bli svårare att ge finansiellt stöd till innovativa startupbolag.⁶ Att regeringen minskar anslagen till forskning och innovation när den privata kapitalmarknaden är sval slår därför extra hårt mot små innovativa bolag.

6. Brändström, Jonas (2023) "Civilsamhället är viktigt för en hållbar omställning" Dagens Samhälle.

Som aktiv investerare i tidiga techbolag ser jag ett stort behov av att startups har tillgång till olika finansieringsalternativ för att få sitt företag att växa. En viktig komponent i det svenska "techhundra" har varit tillgången till statligt stöd. Sänkta anslag till forskning och innovation är därför mycket bekymmersamt och riskerar att ha negativ inverkan på Sveriges konkurrenskraft och ställning som innovationsland.

Evelina Anttila
VD på Wellstreet

DEN SVENSKA FINTECHBRANSCHEN RISKERAR ATT HALKA EFTER

Sverige har länge stått ut i techsammanhang då det funnits en mycket stor techsektor i förhållande till landets ekonomi. Sverige har även varit framstående inom fintech eftersom flera internationellt välkända fintechbolag såsom Klarna, Zettle (tidigare iZettle) och Trustly grundades här. Den svenska betalningsmarknaden står också ut med europeiska mått mätt som ett av de länder som har flest betalningsinstitut med nationellt tillstånd i EU.⁷

Nu ser vi dock att Sverige håller på att halka efter resten av Europa, och vår starka ställning inom tech och fintech kan inte längre tas för given. Enligt TechSverige hamnar Sverige på fjärdeplats från botten i Europa när det kommer till techsektorns tillväxt 2015–2020.⁸ I Atomicos tidigare nämnda rapport framgår det att Sverige fortfarande är störst i Norden, men våra grannländer knappar in även här och de baltiska länderna har redan sprungit om enligt vissa mått. Till exempel har Estland flest finansierade tech-startups per capita. Sveriges andel av investerat kapital i Europa har också sjunkit de senaste åren, även om andelen som investerats i just fintech är större än hos våra nordiska grannländer.⁹

Det här är inte en tillfällighet, utan en följd av att andra europeiska länder aktivt har vidtagit åtgärder för att stärka sina techföretag. De baltiska länderna har infört många regelförändringar och innovationsfrämjande åtgärder¹⁰, medan exempelvis Nederländerna har startat en statlig fond på 400 miljoner euro (ungefär 4,43 miljarder kronor) för att stötta innovation.¹¹ Om motsvarande innovationsfrämjande åtgärder inte vidtas i Sverige, riskerar vi att tappa i konkurrenskraft. Den svenska fintechbranschen har bidragit med många arbetstillfällen och skatteintäkter samt bidragit till bilden av Sverige som innovationsland. Detta riskerar att gå förlorat. I nästa avsnitt av rapporten presenterar vi därför ett antal förslag som kan främja svensk fintech och främja innovation på finansmarknaden.

7. SOU 2023:16 "Staten och Betalningarna" s.431

8. Tech Sverige (2023) "Den svenska techbranschen 2023"

9. Atomico (2023) "State of European Tech 2023"

10. Tech Sverige (2023) "Den svenska techbranschen 2023"

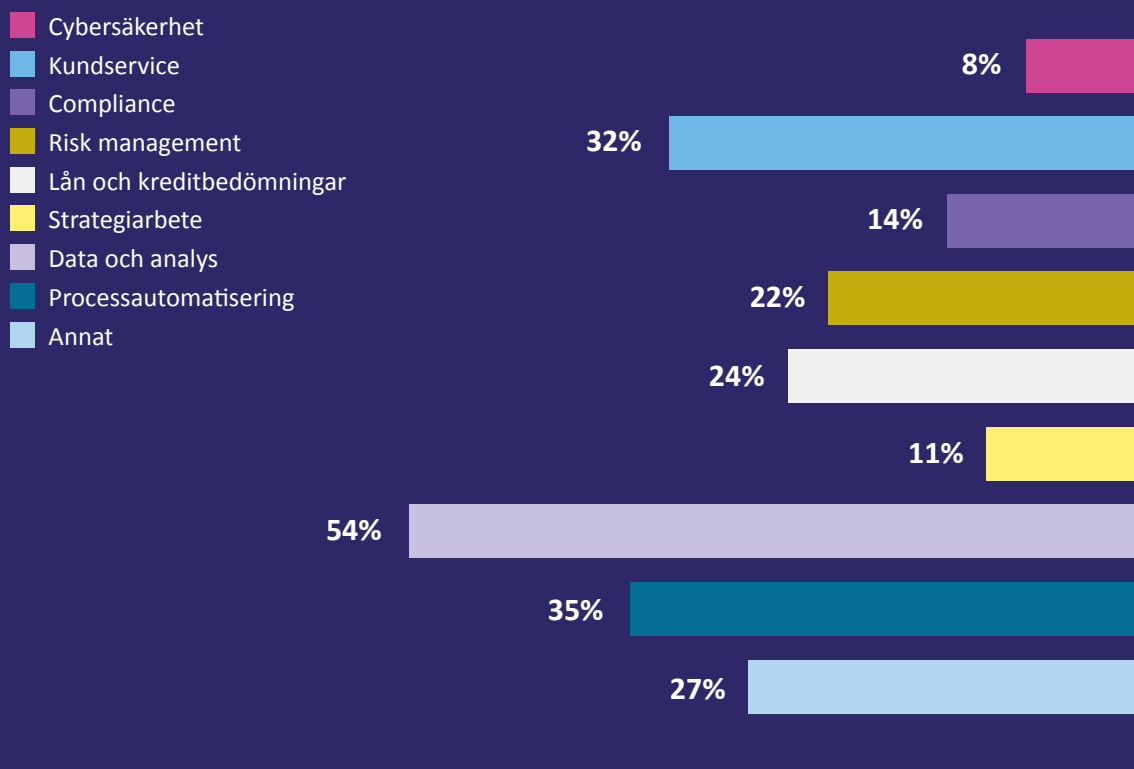
11. Ny Teknik (2023) "Elva innovativa start-ups: "Regeringens nedskärningar får Sverige att halka efter"

SÅ ANVÄNDS AI INOM FINTECH

Sedan företaget Open AI lanserade chatbotten Chat GPT har artificiell intelligens (AI) blivit en av de hetaste frågorna under 2023. Det har också snabbat på lagstiftningsarbetet. I december 2023 nåddes en överenskommelse i EU om den så kallade AI-förordningen (AI Act)¹², som blir den första AI-lagstiftningen i världen. I anslutning till det presenterade regeringen en AI-kommission som ska se över och främja förutsättningarna för AI i Sverige. AI är även ett område som varit hett bland investerare och är ett av få områden inom tech där investeringarna ökat det senaste året. Det franska bolaget Mistral fick exempelvis Europas största såddinvestering under 2023 på 113 miljoner dollar (ungefär 11,8 miljarder kronor), och AI-baserade företag står för 22 procent av de största investeringarna i Europa.¹³ Bland fintechbolagen är det 73 procent som använder AI i sin verksamhet, ofta i ett flertal olika syften. De vanligaste användningsområdena är dataanalys, processautomatisering och kundservice.

Om ni använder AI i er verksamhet, i vilket syfte använder ni det?

Fintechbolagen fick möjlighet att kryssa fler alternativ

12. European Parliament (2023) "Artificial Intelligence Act: deal on comprehensive rules for trustworthy AI"

13. Atomico (2023) State of European Tech 2023.

02

POLICY & REGLERINGAR

POLICY OCH REGLERINGAR SOM KAN GE SVENSK FINTECH EN SKJUTS FRAMÅT

2023 var ett omdanande år för fintechbranschen, med flera händelser som kommer att påverka branschen under lång tid framöver. Under sommaren presenterade EU-kommissionen förslag om ett ramverk för tillgång till finansiella data och ändringar i regelverket för betaltjänster (Financial Data Access & Payments Package). Detta kommer att ha stor påverkan på branschen de kommande åren genom att främja digitalisering och konkurrens på betaltjänstmarknaden och i den bredare finanssektorn.

Under hösten förhandlade EU:s ministerråd och Europaparlamentet även klart lagförslaget om betalningar i realtid, vilket kan effektivisera betalningar i Sverige och i synnerhet till euroområdet. Under 2023 har flertalet statliga utredningar presenterats, exempelvis Betalningsutredningen och Överskuldssättningsutredningen, och nya utredningar tillsatts, exempelvis rörande implementeringen av Konsumentkreditdirektivet i Sverige.

En rad förändringar i myndigheters regleringsbrev, såsom Finansinspektionens förstärkta analysförmåga om innovation på finansmarknaden, har också tillkommit, som har fått och kan få stor inverkan på branschen framöver.

I förra årets rapport föreslog SweFinTech ett antal åtgärder som syftade till att förbättra branschens ställning. Givet de förändringar och beslut som skett under 2023 har vi analyserat våra policyförslag från 2023 för att utvärdera hur väl dessa har uppfyllts. Syftet är att följa upp vilket genomslag SweFinTechs påverkansarbete har fått. Utifrån det uppdaterar vi befintliga och tar fram nya förslag för att främja branschen, vilka presenteras i kapitel tre.

UPPFÖLJNING AV SWEFINTECHS POLICYFÖRSLAG FRÅN 2023

■ Genomfört ■ Delvis genomfört ■ Ej genomfört

1.

Finansinspektionen bör utveckla dialogen med branschen enligt det nya politiska målet där inspektionen ska förbättra analysen av innovationer och den digitala utvecklingen på finansmarknaden.

2.

Finansinspektionen bör införa en regulatorisk sandlåda för att främja innovation på finansmarknaden.

3.

Ge bättre tillgång till vägledning från tillsynsmyndigheter i regelefterlevnadsarbetet samt under tillståndsprocesser.

4.

Utöka och bredda systemet för kvalificerade personaloptioner för att inkludera finanssektorn.

5.

Myndigheter bör agera för att säkerställa att central finansiell infrastruktur är tillgänglig för alla reglerade aktörer på marknaden.

6.

Ett Open Finance-regelverk bör införas och inkludera en bred flora av finansiella tjänster för att öppna upp för mer konkurrens på den finansiella marknaden.

7.

EU-kommissionens förslag om realtidsbetalningar inom Eurozonen bör påskyndas och svenska lagstiftare bör tillgodose samma möjlighet till realtidsbetalningar i svenska kronor.

8.

Amorteringsunderlaget bör digitaliseras och tillgängliggöras för konsumenter och för en sund konkurrens på bolånemarknaden.

9.

Inför ett nationellt skuldregister för att stärka konsumentskyddet på konsumentkreditsmarknaden.

1)

Finansinspektionen fick inför 2023 ett tydligare uppdrag i regleringsbrevet att stärka analysförmågan av innovationer och den digitala utvecklingen på finansmarknaden och därtill kopplade risker.¹⁴ Initiativet av regeringen var positivt, men SweFinTech har bara delvis sett hur detta genomförts i praktiken.

2)

Finansinspektionen har inte infört en så kallad regulatorisk sandlåda, en metod där innovativa bolag kan testa sin produkt i en friare men ändå övervakad regulatorisk miljö under 2023.

3)

I årets rapport upplever bolagen att förståelsen för branschen har ökat, och en knapp majoritet anser att dialogen med Finansinspektionen fungerar bra. Detta kan tolkas som att dialogen blivit något bättre. Regeringen har även gett Finansinspektionen i uppdrag att under 2024 starta ett förenklingsarbete inom myndigheten och utforska hur Finansinspektionen "...kan underlätta för företag under tillsyn i fråga om behovet av rättslig vägledning."¹⁵ Då vi ännu inte vet hur detta kommer att implementeras är det för tidigt att säga att målet har uppfyllts.

4)

I Tidöavtalet som presenterades i november 2022 nämns "förbättrade villkor för personaloptioner" som en reform för företag att attrahera nyckelkompetens. Regeringen har under året givit ytterligare direktiv till 3:12-utredningen att se över hur eventuella skattelättnader för kvalificerade personaloptioner kan förbättra effektiviteten av personaloptionssystemet.¹⁶ Däremot har inget initiativ tagits för ändringar i personaloptionslagen, vilket innebär att fåmansbolag inom finansbranschen fortfarande är exkluderade från att ta del av personaloptioner.

5)

Reglerade fintechbolag har fortsatt inte tillgång till central finansiell infrastruktur. Framsteg kan ske inom kort då det nya förslaget för en betaltjänstförordning (PSR) i artikel 31 ger alla reglerade betaltjänstaktörer möjlighet att ansluta sig till betalsystem så länge tillgångskraven nås. Lagändringar för att möjliggöra tillgång till betalsystemen möjliggörs även genom ändringar i EU:s direktiv om slutlig avveckling.

6)

Ramverket för tillgång till finansiella data (FiDA) är ett förslag till regelverk för datadelning inom den finansiella sektorn som presenterades under sommaren av EU-kommissionen och inkluderar en bred palett av datapunkter. Förslaget är i ett tidigt skede, och ståndpunkter för parlamentet och rådet tas fram för att sedan förhandlas. Det lär därför dröja flera år innan förslaget träder i kraft.

7)

Lagförslaget för betalningar i realtid förhandlades klart i EU under hösten 2023. Direktivet har en implementeringstid på nio månader inom eurozonen, medan länder utanför eurosamarbetet har 42 månader på sig. Lagen gäller dock endast realtidsbetalningar i euro, och det är ovisst om ett liknande initiativ kommer att tas för att möjliggöra betalningar i realtid i svenska kronor.

8)

SweFinTech har länge varit pådrivande för att amorteringsunderlaget ska digitaliseras och fick medhåll från Finansmarknadsminister Niklas Wykman (M) under våren 2023. Finansinspektionen har nu presenterat nya föreskrifter gällande ett digitaliserat amorteringsunderlag, som nu är ute på remiss. De nya föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 juli 2024.¹⁷

9)

Överskuldskningsutredningen som presenterades i juni 2023 föreslår ett så kallat SKRI-register (skuld- och kreditregister) i privat regi.¹⁸ Utredningen har varit på remiss och under 2024 förväntas regeringen lägga fram ett lagförslag baserat på utredningens slutsatser.

14. Finansdepartementet (2022) "Regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Finansinspektionen"

15. Finansdepartementet (2023) "Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Finansinspektionen"

16. Regeringen (2023) "Bättre möjlighet att attrahera och behålla nyckelkompetens"

17. Finansinspektionen (2023) "Remisspromemoria: Enklare och snabbare hantering av amorteringsunderlag."

18. SOU 2023:38 "Ett förstärkt konsumentskydd mot riskfylld kreditgivning och överskuldskning"

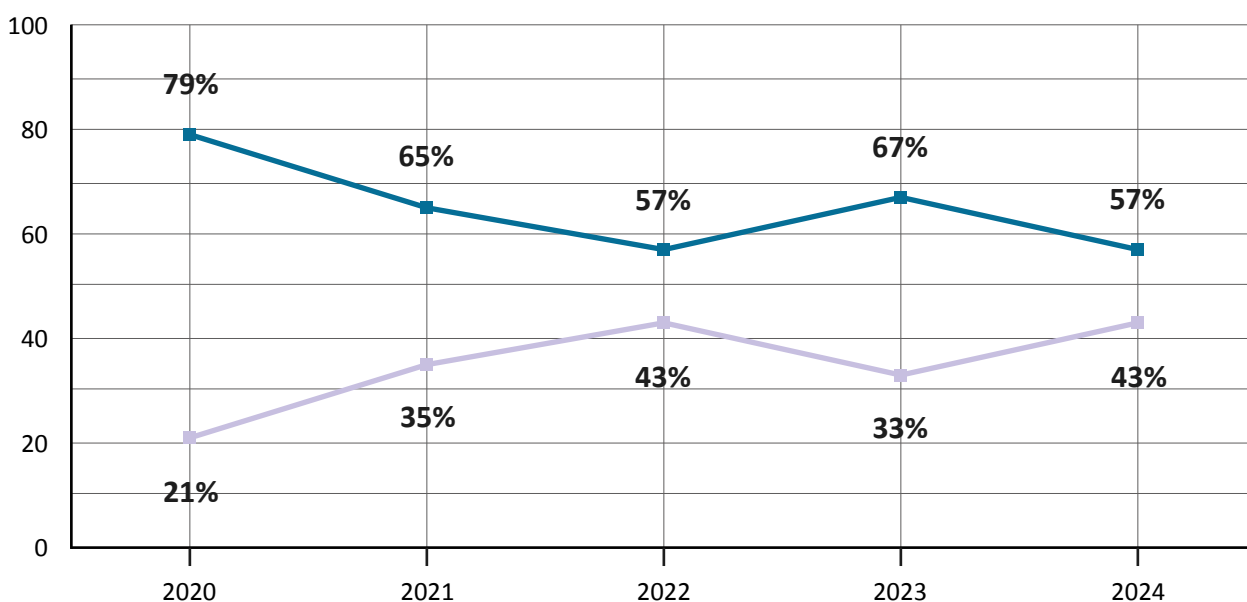
FÖRSTÅELEN FÖR BRANSCHEN HOS BESLUTFATTARE ÖKAR IGEN

Förra året rapporterade SweFinTech att förståelsen för branschen försämrats, vilket bröt den positiva utvecklingen med stadigt förbättrad förståelse bland beslutsfattare sedan SweFinTechs första rapport 2020. Nu har förståelsen förbättrats och är åter på 2022 års nivåer. Vad denna utveckling beror på är svårt att veta med säkerhet, men kan bero på att SweFinTech inkluderats i fler dialogfo-

rum, exempelvis samrådsmöten mellan Finansinspektionen och Svenska institutet mot penningtvätt samt med andra myndigheter och beslutsfattare, och att branschen därigenom fått större genomslag för sina ståndpunkter. Det kan också bero på att branschen gradvis blivit mer etablerad och inte är lika okänd som tidigare.

Hur upplever ni förståelsen för den svenska fintechbranschen hos politiker och beslutsfattare i Sverige?

■ Låg förståelse ■ Hög förståelse

BOLAGEN UPPLEVER FORTSATT EN STOR REGELBÖRDA

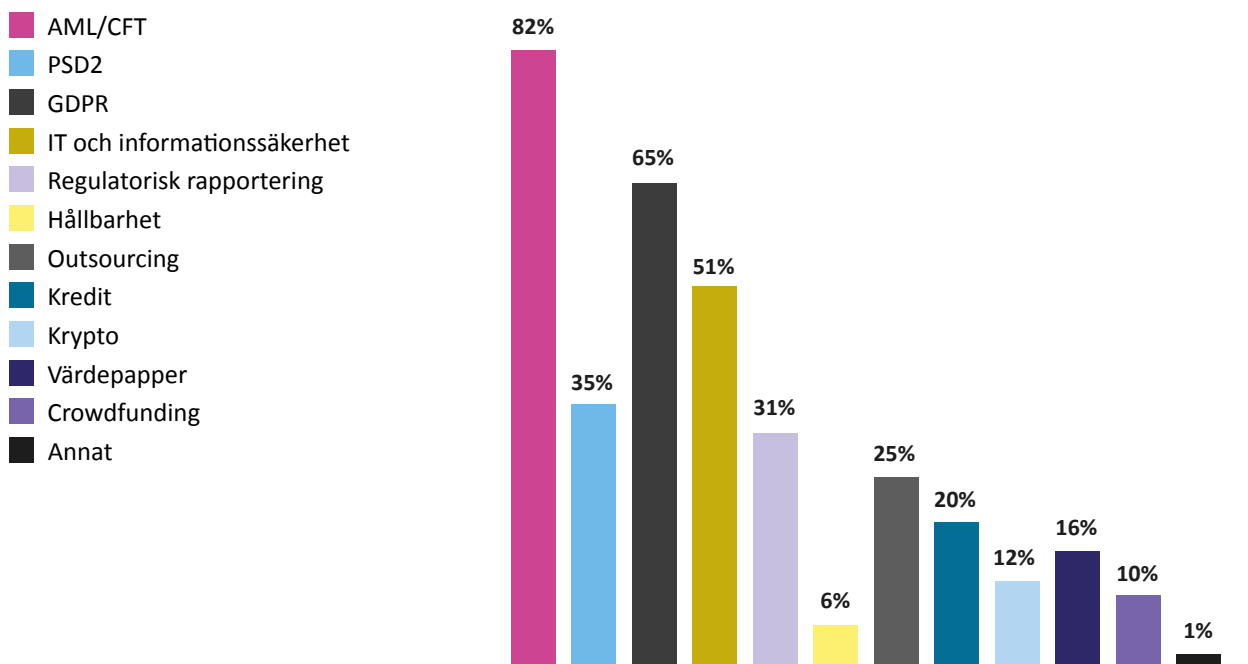
De regelverk som påverkar branschen har hållit sig relativt stabilt sedan SweFinTechs första undersökning 2020. 82 procent av medlemsbolagen anser att regelverk avseende åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (AML/CTF) har stor påverkan på deras verksamhet, följt av dataskyddsförordningen (GDPR) på 65 procent samt lagstiftning som rör IT- och informationssäkerhet (ICT) på 51 procent. 76 procent av bolagen anser även att regelbördan är betungande, vilket liknar tidigare år. Finansbranschen är en strikt reglerad bransch, där många bolag står under tillsyn av Finansinspek-

tionen. Av SweFinTechs medlemmar står 67 procent under tillsyn, de som inte gör det är oftast tekniska leverantörer till finansiella bolag som ändå påverkas av regelverk som GDPR och annan IT- och informationssäkerhetslagstiftning.

Antalet nya lagar och regler har ökat markant de senaste åren och det kommer ytterligare regelverk framöver, bland annat en penningtvättsförordning, en betaltjänstförordning (PSR) samt en förordning om öppna finansiella tjänster (FiDA).

Vilket eller vilka regelverk har störst påverkan på ert bolags verksamhet?

Fintechbolagen fick möjlighet att kryssa fler alternativ

DIALOGEN MED FINANSINSPEKTIONEN FUNGERAR BRA I STORT

Finansinspektionen är den myndighet som har ansvar för tillsyn av finansmarknaden. Det innebär att Finansinspektionen på uppdrag av regeringen ska säkerställa en välfungerande finansmarknad genom att utfärda tillstånd och registrera företag som verkar på finansmarknaden, samt följa upp hur företag under tillsyn efterlever regelverken. Hur dialogen mellan branschen och tillsynsmyndigheten ser ut får därför en stor påverkan på marknadens aktörer, eftersom tillsynsmyndigheten har en viktig roll för företagets möjlighet att verka på marknaden.

Drygt hälften av fintechbolagen anser att dialogen med Finansinspektionen fungerar bra, även om vissa förbättringsområden finns. Exempelvis belyser flera bolag att kommunikationen fungerar väl om bolagsrepresentanten i dialogen med Finansinspektionen är väl förberedd och har kunskap i den aktuella frågan. Ett flertal bolag uppmärksammar att Finansinspektionen är kunniga och mer öppna för dialog när det kommer till traditionella områden inom finans, men att dialogen blir mer utmanande och budskapet otydligt så snart det rör sig om nyare och mer innovativa affärsmodeller.

En annan vanligt förekommande kommentar är att handläggningen är mycket personberoende och att varierande svar om samma regelverk kan förekomma. Att personalomsättningen är hög på Finansinspektionen ses också som ett problem bland branschens aktörer. Samtidigt uppmärksammas det att Finansinspektionen spelar en viktig roll för att säkerställa en välfungerande och stabil finansmarknad. Därför anser SweFinTech att en förbättrad dialog med utökad möjlighet till vägledning från Finansinspektionen skulle stärka förtroendet mellan myndigheten och branschen.

FINANSINSPEKTIONEN KAN BIDRA TILL FLER INNOVATIVA BOLAG

Finansinspektionen påpekar ofta i dialog med branschen att de inte har mandat att vägleda bolagen på ett närmare sätt, men det kan snart komma att förändras. I Finansinspektionens senaste regleringsbrev har myndigheten fått i uppdrag att stärka och påskynda förenklingsarbetet, vilket inkluderar att Finansinspektionen ska undersöka hur de kan förbättra tillgången till rättslig vägledning.¹⁹ Det finns intressanta exempel från andra framgångsrika fintechmarknader där tillsynsmyndigheten har en mer vägledande roll, som kan tänkas inspirera Finansinspektionen när de ska omsätta uppdraget i praktiken. I Storbritannien har Financial Conduct Authority (FCA) så kallade "innovation pathways", vilket på svenska skulle kunna beskrivas som regulatorisk vägledning för bolag med innovativa och svårplacerade affärsmodeller. Mer konkret erbjuder FCA ett förberedande möte om vad tillståndet kräver och myndig-

hetens förväntningar på bolaget inför ansökningsprocessen, samt enskilda möten där bolaget tillsammans med en expert kan diskutera sin affärsmodell och hur den passar in i det regulatoriska landskapet. För att få sådan vägledning måste bolaget möta ett antal kriterier såsom mognad, att affärsmodellen är innovativ och att den medför konsumentnytta.²⁰ Denna typ av nischad vägledning mot innovativa bolag kan kombineras med mer rutinmässig vägledning kring regulatoriska frågor av standardkaraktär. Storbritannien har en av de mest innovativa och framgångsrika fintechmarknaderna i Europa, ett liknande angreppssätt från Finansinspektionen skulle kunna öka innovationsgraden också på den svenska finansmarknaden.

19. Finansdepartementet (2023) "Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Finansinspektionen"

20. Financial Conduct Authority (2022) "Innovation Pathways Guide"

SweFinTech ser fram emot att följa Finansinspektionens förenklingsarbete och hoppas att det kan leda till initiativ som förbättrar dialogen mellan branschen och tillsynsmyndigheten och stärker fintechbranschens konkurrenskraft.

Louise Grabo

Generalsekreterare SweFinTech

INTEGRITETSSKYDDS- MYNDIGHETEN VISAR VÄGEN

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) inledde 2022 ett pilotprojekt om en regulatorisk testbädd (ett annat ord för regulatorisk sandlåda) för att undersöka innovation i relation till dataskyddsrättsliga frågor. I sin utvärdering av pilotprojektet konstaterar IMY att deras "...bedömning är att regulatorisk testverksamhet skapar nytta för innovatörer, för myndigheter, som tolkar och tillämpar regelverk, och för samhället i stort".²¹ Tack vare detta har den regulatoriska testbädden blivit ett permanent inslag hos IMY.²²

Framgången för IMY:s sandlåda visar att verket har potential att vägleda både myndigheter och branschen i snåriga regulatoriska frågor och på så sätt klarlägga hur innovativa affärsmodeller bör tolkas eller anpassas till regelverken. Förhoppningsvis kan detta leda till att fler relevanta myndigheter, såsom Finansinspektionen, också får i uppdrag att starta pilotprojekt för regulatoriska sandlådor framöver, något SweFinTech länge efterfrågat.

FINTECHBOLAG FÅR INTE MÖJLIGHET ATT KONKURRERA PÅ LIKA VILLKOR

SweFinTech har i tidigare rapporter diskuterat strukturella inträdeshinder på finansmarknaden som gör det svårt för fintechbolag att konkurrera på lika villkor. Detta är något som även utredningen Staten och betalningarna (Betalningsutredningen) tar upp gällande betalningsmarknaden.²³ Ett av utredningens förslag är att regeringen bör ge en myndighet i uppdrag att genomföra en fördjupad analys på makronivå över konkurrensen på betalmarknaden och vid behov föreslå konkreta åtgärder för att förbättra den.

Det är inte bara betalningsmarknaden som drabbas, det finns även andra områden där traditionella aktörer har regulatoriska fördelar som hämmar möjligheten för nya aktörer att ta sig in på marknaden. Ett sådant exempel är bolånemarknaden, där få nya aktörer lyckats etablera sig. Därför bör Konkurrensverket få ytterligare verktyg för att utreda konkurrensen inom olika delar av finansmarknaden.

Infrastrukturen för betalningar, exempelvis data-clearing och Bankgirot, kontrolleras framför allt av etablerade banker som har ett intresse av att ha höga inträdeshinder för nya aktörer. Det nämns även i betalningsutredningen att clearingsystemet Bankgirot är förlegat och bör ses över för att framtidssäkras. Bankgirot är idag det äldsta clearingssystemet i Norden med en historia som sträcker sig så långt tillbaka som 1959.²⁴

Om staten lägger över ansvaret att förnya clearinginfrastrukturen på bankerna finns det en risk att betaltjänstbolag fortsatt stängs ute, vilket skulle hämma både konkurrens och innovation på betalningsmarknaden. När initiativ tas för att framtidssäkra infrastrukturen är det därför viktigt att fler aktörer än de traditionella bankerna inkluderas i dialogen och ges tillgång till den nya infrastrukturen.

21. Integritetsskyddsmyndigheten (2023) Slutrapport pilotprojekt regulatorisk testverksamhet.

22. Integritetsskyddsmyndigheten (2023) "IMY söker innovationsprojekt med rättsliga dataskyddsutmaningar"

23. SOU 2023:16 "Staten och Betalningarna"

24. Bankgirot (u.å.) "Viktiga milstolpar"

ANDELEN FINTECHBOLAG SOM HAR SVÅRT ATT TILLGÅ BANKTJÄNSTER HAR FÖRDUBBLATS

Svårigheten att få och behålla bankkonton sätter käppar i hjulen för många fintechbolag. Att bolag utsätts för godtycklig så kallad de-risking* är något som SweFinTech uppmärksammade redan 2021.

Under det senaste året har problematiken förvärrats och andelen bolag som upplever de-risking har fördubblats under 2023, från 18 procent till 39 procent. Från att det tidigare berört främst betaltjänstbolag och bolag inom digitala tillgångar har det breddats till att även drabba andra typer av bolag, såsom lånebolag och crowdfundingbolag. I Finansinspektionens rapport om utbredningen av de-risking, som presenterades i december 2023, beskriver myndigheten att fler konton nekats för företag än för konsumenter.²⁵

Tillgången till ett bankkonto är centralt för att bolag ska kunna bedriva sin verksamhet. I den europeiska bankmyndigheten EBA:s rapport om de-risking nämns tre huvudsakliga anledningar till att de-risking sker: en minskad riskaptit hos bankerna, bristande kunskap

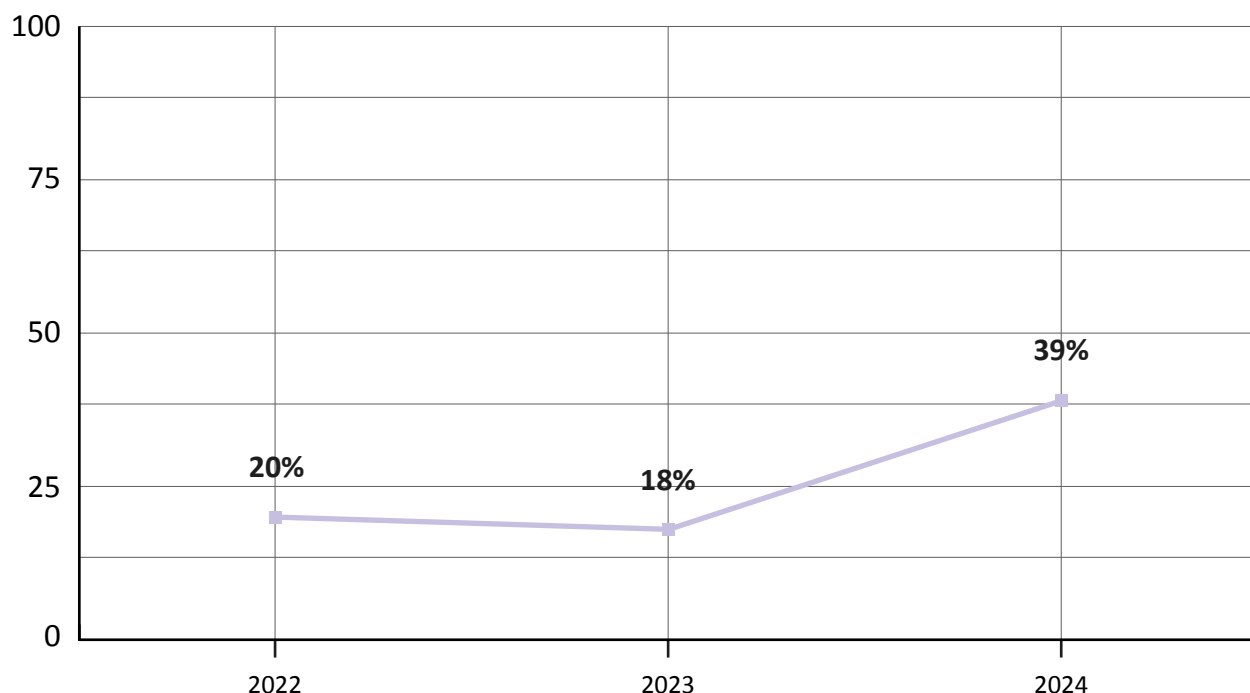
om affärsmodeller och att banken upplever att kostnaden för regelefterlevnaden blir för hög.²⁶ Detta stämmer väl överens med det bolagen själva beskriver. De ökade kraven på att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism, samt de stora sanktionerna som följer om bankerna bryter mot dessa, leder till att det ofta är lättare för en bank att avslå en ansökan om betalkonto än att ta risken.

*DE-RISKING

De-risking innebär att ett bolag har haft svårigheter att skapa/behålla en kundrelation med en bank eller hotats med så kallad off-boarding. T.ex. att banken inte längre tillhandahåller ett bolag finansiella tjänster, eller tillhandahåller tjänster i begränsad omfattning.

Har ni upplevt problem med de-risking?

■ Ja

25. Finansinspektionen (2023) "Rätten till betalkonto- redovisning av Finansinspektionens tillsyn"

26. European Banking Authority (2022) "EBA Opinion and Annexed Report on De-risking"

Enligt Finansinspektionens rapport om de-risking anger bankerna ett flertal anledningar till att företagskonton nekas eller stängs ned. Exempelvis uppger de att det är svårt att tillgå en fullgod kundkänedom. De lyfter även bristande kunskap om affärsmodeller och vad som är det förväntade transaktionsmönstret inom dem.²⁷

Banker ska givetvis ha möjlighet att vidta åtgärder mot bolagsspecifika penningtvättsrisker. Det är däremot ett problem när bolag stängs ute på grund av bristande kännedom om affärsmodellen eller att banken avslår konton för bolag inom ett visst segment på gruppnivå. EBA påpekar i sin rapport att godtycklig de-risking är en ineffektiv åtgärd för att stävja penningtvätt och att det snarare påverkar EU:s mål om effektiv penningtvättsbekämpning, finansiell inkludering, konkurrens och finansiell stabilitet negativt.²⁸

Under året har åtgärder föreslagits för att minska förekomsten av de-risking. I juni släppte EU-kommissionen sitt förslag på en betaltjänstförordning (PSR) där skrivningarna om betaltjänstinstituts rätt till konto har stärkts. Enligt artikel 32 i PSR ska betaltjänstinstitut ha rätt att överklaga bankens beslut att stänga alternativt avslå en ansökan om att öppna ett betalkonto. Banker behöver även motivera skriftligen, med bolagsspecifika exempel, varför ett bolag stängs av från sitt konto eller inte får öppna ett.

Dessa åtgärder har potential att minska risken att bolag stängs av eller nekas ett konto av godtyckliga anledningar. Förslaget gäller dock endast betaltjänstinstitut, fler typer av fintechbolag berörs dock. Dessutom är förslaget till den nya betaltjänstförordningen i ett tidigt skede och det lär dröja 3–4 år innan den

träder i kraft. Samma regler för överklagande och skriftlig inrapportering kring motiveringen av ett nekande eller avslag bör gälla de-riskingärenden för alla fintechbolag, annars riskerar problemet att kvarstå. En mer noggrann och bolagsspecifik rapportering av bankerna till Finansinspektionen kan även ge bättre statistik över anledningarna till de-risking, vilket kan leda till ytterligare förslag till lösningar på problemet.

*PSD3/PSR

EU-kommissionens förslag om en ny betaltjänstförordning (PSR) och ett nytt betaltjänstdirektiv (PSD3) presenterades i juni 2023 som en uppföljning på det andra betaltjänstdirektivet (PSD2). PSD2 har brottats med ett antal problem, bland annat ojämn implementering inom EU, och undermåliga API:er. Den nya förordningen ställer skarpare krav på API:erna och ämnar samtidigt harmonisera implementeringen av open banking på EU-nivå.

27. Finansinspektionen (2023) "Rätten till betalkonto- redovisning av Finansinspektionens tillsyn"

28. European Banking Authority (2022) "EBA Opinion and Annexed Report on De-risking"

03

SÅ FRÄMJAS FINTECH- BRANSCHEN FRAMÖVER

FÖRSLAG SOM KAN FRÄMJA BRANSCHEN UNDER 2024

Flera av SweFinTechs förslag för att främja fintechbranschen har gjort skillnad under det senaste året. Ett digitaliserat amorteringsunderlag blir verklighet i juli 2024, Finansinspektionen ska starta ett förenklingsarbete och undersöka hur de bättre kan vägleda bolag inom regulatoriska frågor, nya regelverk om bland annat öppna finansiella tjänster har presenterats och lagförslaget om betalningar i realtid är på plats. Samtidigt finns mycket kvar att göra. Till exempel behöver personaloptionssystemet utvidgas till att även gälla små bolag inom finansbranschen och realtidsbetalningar i svenska kronor bör ses över.

SweFinTech presenterar nu fem nya förslag som beslutsfattare behöver agera på så fort som möjligt för att främja en innovativ och framstående fintechbransch i Sverige. De policyförslag som föreningen arbetat med under 2023 kommer i de fall de inte införlivats under året fortsätta att vara prioriteringar framöver.

SWEFINTECHS POLICYFÖRSLAG 2024

FÖR ATT FRÄMJA EN INNOVATIV OCH FRAMSTÅENDE FINTECHBRANSCH I SVERIGE

Nya policyförslag

1.

Rätten till bankkonto för fintechbolag måste stärkas

Det bör vara ett lagkrav att banker skriftligen ska rapportera anledningarna till att fintechbolag de-riskas. Bolagen bör även ha rätt att överklaga beslutet till Finansinspektionen.

2.

Finansinspektionen bör införa regulatorisk vägledning för innovativa bolag

Finansinspektionen bör inspireras av Storbritanniens tillsynsmyndighet Financial Conduct Authority och införa regulatorisk vägledning för innovativa bolag.

3.

Konkurrensverket bör utreda konkurrensen på finansmarknaden

SweFinTech vill att Konkurrensverket får tydligare verktyg att göra branschspecifika utredningar och utreder konkurrensen på finansmarknaden.

4.

Regeringen bör återinföra anslagen till Vinnova för att stötta startups i tidigt skede

Regeringen bör satsa på att främja och vidhålla en innovativ startupmarknad i Sverige och höja anslagen till forskning och innovation till en nivå som bättre säkrar statlig finansiering även för små innovativa bolag.

5.

Fler aktörer bör inkluderas i arbetet för att framtidssäkra den finansiella infrastrukturen

För att framtidssäkra den finansiella infrastrukturen är det viktigt att fler aktörer än de traditionella bankerna inkluderas i dialogen samt ges tillgång till den färdiga infrastrukturen.

6.

Finansinspektionen bör utveckla dialogen med branschen enligt det nya politiska målet där inspektionen ska förbättra analysen av innovationer och den digitala utvecklingen på finansmarknaden.

7.

Finansinspektionen bör införa en regulatorisk sandlåda för att främja innovation på finansmarknaden.

8.

Ge bättre tillgång till vägledning från tillsynsmyndigheter i regelefterlevnadsarbetet samt under tillståndsprocesser.

9.

Utöka och bredda systemet för kvalificerade personaloptioner för att inkludera finanssektorn.

10.

Myndigheter bör agera för att säkerställa att central finansiell infrastruktur är tillgänglig för alla reglerade aktörer på marknaden.

11.

Ett Open Finance-regelverk bör införas och inkludera en bred flora av finansiella tjänster för att öppna upp för mer konkurrens på den finansiella marknaden.

12.

EU-kommissionens förslag om realtidsbetalningar inom Eurozonen bör påskyndas och svenska lagstiftare bör tillgodose samma möjlighet till realtidsbetalningar i svenska kronor.

13.

Inför ett nationellt skuldregister för att stärka konsumentskyddet på konsumentkreditsmarknaden.

ETT TUFFT ÅR FÖR FINTECHBRANSCHEN

MEN DET LJUSNAR VID HORISONTEN

2023 har varit ett tufft år för fintechbranschen, med en nedkyld kapitalmarknad som lett till behov av nedskärningar och omställning mot lönsamhet. Samtidigt har en del bolag stärkts under året genom att anpassa sin affärsmodell, och det går att urskilja en försiktig optimism för utvecklingen under 2024. Behovet av nya innovationer på finansmarknaden är fortsatt stor då konsumenter och företag fortsatt kommer att efterfråga finansiella tjänster anpassade efter nya behov. Även om 2024 blir ett utmanade år, väntar en fortsatt omstöpning av branschen som kan leda till spännande möjligheter för svenska fintechbolag.

04.

OM RAPPORTEN

METOD OCH DATA

Analyserna i rapporten bygger dels på kvantitativ data från SweFinTechs medlemsundersökning, dels på kvalitativ data i form av öppna svar samt samtal med företrädare för medlemsbolag i SweFinTech. Enkäten skickades ut i oktober 2023 till 79 medlemsföretag, varav 51 svarade. Enkäten avgränsades till de medlemsföretag vars huvudsakliga verksamhet är inom fintech och därav inte till de advokatfirmor, konsultbolag och andra rådgivande bolag som räknas in i det totala medlemsantalet. Totalt bestod enkäten av 28 frågor och berörde sex områden: information och bakgrund, finansiering, rekrytering, lagstiftning och regleringar samt den finansiella infrastrukturen. Frågorna var både stängda (där de svarande fick ta ställning till svarsalternativ) och öppna (där de svarande fick möjligheten att utveckla sina svar och resonemang). En stor del av rapportens innehåll är baserat på de resultat SweFinTech erhöll från enkäten.

De delar av rapporten som inte baseras på svaren från medlemsenkäten bygger på SweFinTechs egen kunskap om fintechbranschen och information som hämtats in genom samtal med bransch-kunniga. Även andrahandskällor användes, främst från tidigare studier och rapporter.

Framtagandet av rapporten pågick från oktober 2023 till januari 2024 och utfördes av SweFinTechs generalsekreterare och näringspolitisk sakkunnig, vars arbete vägledades och godkändes av SweFinTechs styrelse.

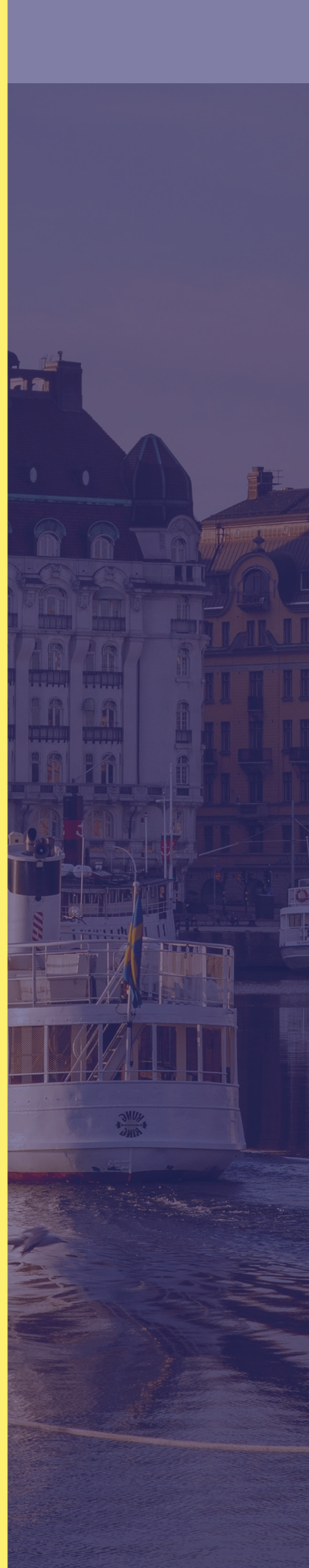
RAPPORTFÖRFATTARE

Louise Grabo
Generalsekreterare,
SweFinTech

Görel Wästerlid
Näringspolitisk sakkunnig,
SweFinTech

KÄLLFÖRTECKNING

Atomico (2023)

”State of European Tech 2023”

Bankgirot (u.å.) ”Viktiga milstolpar”

Brändström, Jonas (2023)

”Civilsamhället är viktigt för en hållbar omställning” Dagens Samhälle

CB Insights (2023)

Q3 State of Fintech Report

European Banking Authority (2022)

”EBA Opinion and Annexed Report on De-risking”

European Commission (2023)

”Financial Data Access & Payments package”

European Parliament (2023)

”Artificial Intelligence Act: deal on comprehensive rules for trustworthy AI”

Financial Conduct Authority (2022)

”Innovation Pathways Guide”

Finansdepartementet (2022)

”Regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Finansinspektionen”

Finansdepartementet (2023)

”Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Finansinspektionen”

Finansinspektionen (2023)

”Remisspromemoria: Enklare och snabbare hantering av amorteringsunderlag”

Finansinspektionen (2023)

”Rätten till betalkonto- redovisning av Finansinspektionens tillsyn”

Fintech Global (2023)

”Nordic Fintech Deal Activity drops to lowest level in past five years during Q3 2023”

Integritetsskyddsmyndigheten (2023)

”Slutrapport pilotprojekt regulatorisk testverksamhet”

Integritetsskyddsmyndigheten (2023)

”IMY söker innovationsprojekt med rättsliga dataskyddsutmaningar”

Ny Teknik (2023)

”Elva innovativa start-ups: ”Regeringens nedskärningar får Sverige att halka efter”

Regeringen (2023)

”Bättre möjlighet att attrahera och behålla nyckelkompetens”

Regeringen (2023)

”Regeringen tillsätter en AI-kommission för att stärka svensk konkurrenskraft”

Tech Sverige (2023)

”Den svenska techbranschen 2023”

SOU 2023:16

”Staten och Betalningarna”

SOU 2023:38

”Ett förstärkt konsumentskydd mot riskfylldkreditgivning och överskuldssättning”

SWEFINTECH

SWEFINTECH

SWEFINTECH

KONTAKT

Malmskillnadsgatan 29,
111 57 Stockholm

Generalsekreterare Louise Grabo
Louise.grabo@swefintech.se
+46 73-390 76 63